

BEFRAKTNINGS-KONTRAKT, n. 3. Se *Certe-partie*.

BEFREDA, v. a. 1. (föga brukl.) Se *Freda*.

BEFREDANDE, n. 4. (föga brukl.) Se *Fredande*.

BEFRIA, v. a. 1. Göra fri, lös, ledig ifrån (något fångslände, bindande, hindrande, besvärande eller hotande). Brukas både i egentlig och figurlig mening. *B. någon ur fängelse, ifrån fiender, ur röfvaras våld, ur procentares klor, från trädrom, från trädromsoket, från tvång; från en börda, ett obehag; från möda, besvär, skuld, afgifter, umgälder; från ett löfte, från edgång; från en anklagelse, en beskyllning; från bekymmer, omsorger, ledsamheter; från uppfyllandet af en pligt; från undergående af examen.* *B. sin egendom från inteckning.* *B. sitt samvete, bättre Fria sitt s.* *B. sig med ed, bättre Fria sig med ed.* — *Syn.* Fria, Räd-da, Frälsa, Förlossa, Frigöra, Lösgöra, Göra lös och ledig.

BEFRIANDE, n. 4. Handlingen, då man befriar. — *Syn.* Befrielse, Friande, Räddande, Räddning, Frälsande, Förlossande, Förlossning, Frigörande, Frigörelse.

BEFRIARE, m. 4. —*ARINNA* ell. —*ERSKA*, f. 2. En, som befriar. — Femininerna nyttjas mindre ofta. — *Syn.* Räddare, Frälsare, Frälserman, Förlossare.

BEFRIELSE, f. 3. 1) Se *Befriande*. *Efter sin b. skyndade han till templet att tacka Gud.* *Till sin b. anförde han* — 2) Frihet (ifrån äliggande, besvär, bördor o. s. v.). *Åtnjuta b. från skatt, afgifter, umgälder, onera och servituter, dagsverkskyldighet, beväringstjenst o. s. v.* *B. från tvång, bekymmer, omsorger.* *B-n ifrån affärsbråket skall snart åter göra ditt lynne lätt och gladt.* — *Syn.* Se *Frihet*.

BEFRUKTA, v. a. 1. I. (föga brukl.) Se *Frukta*.

BEFRUKTA, v. a. 1. II. Göra fruktsam, fruktbarande. Brukas om människor och djur, men isynnerhet om växter. *Honan har blifvit b-d. Genom konst b. fikon.* — *Befruktande*, n. 4. o. *Befruktning*, f. 2.

BEFRUKTNINGSDELAR, m. 2. pl. (bot.) Den del af blomman, hvarigenom frön frambringas. *B-ne äro: Ståndare och Pistiller.*

BEFRUKTNINGSVÄTSKA, f. 1. (bot.) Vät-ska, innesluten i frömjölskornen, och som vid växters befruktning utgutes.

BEFRYNDA, v. a. 1. Göra beslätad (i fråga om äktenskapsförbindelser). *Detta giftermål har b-t honom med herr N., med Nordstjernska familjen.* *Genom detta äktenskap hafva de blifvit b-de med hvarandra.* — *B. sig:* 1) *V. r.* Göra sig beslätad (genom äktenskaps ingående eller stiftande). *Genom sitt giftermål har han b-t sig med greffe O...s familj.* *Han ville genom stiftandet af detta äktenskap b. sig med sin gamla vän P., med Stjernerantziska släkten.* — 2) *V. recipr.* Komma i slätskap med hvarandra.

BEFRYNDAD, a. p. 2. Genom äktenskap beslätad. *Han är b-d med excellensen Z. B-e personer, familjer, slägter.*

BEFRYNDANDE, n. 4. Försättande eller kommande i slätskap genom äktenskapsförbindelse. *Hans b. med Sparrefamiljen var icke utan politisk vigt.* *Deras b. kan hafva vigtiga följder.*

BEFRÅGA, v. a. 1. (efterbildning från tyskan; mindre godt) Ställa flera frågor till en person,

genom frågor söka utforska. — *B. sig*, v. r. (föga brukl.) Genom frågor göra sig underrättad. *B. sig hos någon om, i, rörande en sak.* Icke fullkomligt liktydigt med *Förfråga sig*, hvilket isynnerhet brukas med hänsigt till något, som man har för afsigt att göra, hvaremot *B. sig* har mer afseende på något förhållande. — *Syn.* Se *Fråga*.

BEFRÄMJA, v. a. 1. Befordra (i bem. 2 a) och äfven någon gång b). *B. ett godt ändamål, Guds ära, konstler och vetenskaper, handeln, o. s. v.* *Detta skall b. enighetens bibehållande.* — *Syn.* Se *Befordra*. — *Befrämjande*, n. 4.

BEFRÖA, v. a. 1. Säges om en växt, som meddelar en annan frö till en ny växt. — *Befröande*, n. 4. o. *Befröning*, f. 2. [Befröda.]

BEFUKTA, v. a. 1. (föga brukl.) Se *Fukta*. — *Befuktande*, n. 4. o. *Befuktning*, f. 2.

BEFULLMÄKTIGA, v. a. 1. Gifva fullmakt att i ens ställe utföra något (ett ärende, en talan, o. s. v.). Brukas både om offentliga och enskilda angelägenheter. *Jag har b-t herr N. att be-akta min rätt, att föra min talan.* — *Syn.* Gifva fullmakt, myndighet, Bemyndiga, Autorisera, Berättiga. — *Befullmäktigande*, n. 4. — [-- mägt --]

BEFULLMÄKTIGAD, a. p. 2. Som af offentlig myndighet eller enskielt person fått fullmakt att i dess ställe utföra ett ärende, en talan, o. s. v. — Brukas äfven substantivt, t. ex.: *I hans ställe infann sig en b.* — *Syn.* Se *Fullmäktig*. [-- mägt --]

BEFUNNEN, part. pass. af verbet *Befinna*; se under detta ord *B-s*, v. p.

BEFÄL, n. 3. 1) Rättighet att befälla öfver krigshär, större eller mindre beväpnad trupp. *Föra högsta b-et öfver arméen, öfver flottan.* *Föra b. öfver en krigshär, öfver ena flygeln i en batalj, öfver en eskader, en division, ett regemente, ett kompani, en pluton, en furagerings-trupp, o. s. v.* *Föra b-et på ett fartyg, vid en belägring, stormning, rekognoscering, o. s. v.* *Hvem har b-et i fästningen? Han har 20 man under sitt b.* *En yng löjtnant P. hade b-et öfver den anryckande truppen.* *Ställa en armé, en trupp under ens b.* *Hela styrkan var ställd, stod under greffe N:s b., under b. af greffe N.* — *Syn.* Anförande, Kommando, Ledning, Auspicier, Chefskap. — 2) Samteliga personer, som äga rätt att befälla i en armé, vid en flotta, eskader, större eller mindre trupp, på fartyg, fästning, o. s. v. (i motsats till *Gemenskap, Manskap* eller *Trupp*) *B-et i en armé, vid en flotta, en trupp, ett regemente, ett kompani, o. s. v. Manskap och b. B. och trupp. Gemenskapen, menige soldaten är nöjd, men hos b-et råder mycken bitterhet.* — *Syn.* Befälhafvande (plur.)

BEFÄLHAFVANDE, a. 1. Som förer befålet öfver större eller mindre trupp af krigsfolk, på fästning eller fartyg. *B. officer.* — S. m. 3. Se *Befälhafvare*.

BEFÄLHAFVARE, m. 3. En, som förer befålet öfver större eller mindre trupp af krigsfolk, på fästning eller fartyg. Brukas mest om högre officersgrader, hvaremot *Befälhafvande* säges äfven om lägre. — *Syn.* Befälhafvande, Anförare, Chef.

BEFÄLHAFVARINNA, f. 1. Fruntimmer, som förer befålet. Brukas föga, utom på skämt.

BEFÄNGD, a. 2. Egentl.: besatt af onda andar. 1) (om person) a) Från vettet, ytterst oförnuftig, högst dåraktig. *Är du alldeles b., som*